

najučinkovitejša pa, če njihove izdelke tudi ocenim.

NEKAJ PREDLOGOV. Trdim, da je povsem enostavno narediti video posnetek, skozi branje pa ste začutili, da je to zamotano in zahtevno delo. Kako si ga olajšati?

- 1. Na šolah mora biti nekdo zadolžen in plačan za snemanje oddaj s TV mrež; dovolj je, da mu na listek napišemo naslov, uro in program.
- 2. V šolskih knjižnicah je treba urediti videoteko in v pisni ali računalniški kartoteki v nekaj stavkih napisati kratko vsebino posameznega posnetka.
- 3. Kot učno gradivo za učitelje geografije mora nastati komplet motivacijskih filmov (tako kot prosojnic). Ne stremim za tem, da bi vsako uro začenjali z video posnetkom, a učitelju dajmo v roke pestre didaktične pripomočke, ki jih bo po lastnem preudarku vključeval v ure. Dokler takšnega gradiva (še) ni, je treba podpreti pionirsko delo Zemljepisnega muzeja Slovenije, ki zbira video projekte in Ljubljanskega geografskega društva, ki je lani prvič razpisalo natečaj za geografski video.
- 4. Vsi ljubiteljski ustvarjalci posnetkov za geografski pouk bi se morali medsebojno obveščati.
- 5. LGD naj poleg fotografskega in video razpiše tudi natečaj za scenarij učnega ali motivacijskega filma in najboljšega realizira.

OKROGLA MIZA O OPTIMIZACIJI IN VERTIKALNI STRUKTURIRANOSTI POUKA GEOGRAFIJE 3

Drago Perko

V prvi in drugi številki letošnjega Geografskega obzornika smo z okrogle mize z naslovom Optimizacija pouka geografije v osnovni in srednji šoli in njegova vertikalna strukturiranost (v okviru proslave Sedemdeset let geografije na ljubljanski Univerzi med 4. in 9. decembrom 1989) predstavili prispevke dr. Igorja Vrišerja, dr. Ivana Gamsa in Karmen Kolenc Kolnik, tokrat pa je na vrsti razmišljanje mag. Maje Umek o vertikalni strukturiranosti in učinkovitosti pouka geografije.

VERTIKALNA STRUKTURIRANOST IN UČINKOVITOST POUKA GEOGRAFIJE

Maja Umek

Začela bom z naslednjo trditvijo: učenci na vseh stopnjah šolanja znajo zelo malo, celo vedno manj geogra-

fije. To ugotavljajo učitelji geografije, to potrjujejo tudi preizkusi znanja geografije na začetku študija. Nепrestano ugotavljamo, da učenci ne poznajo pojmov, procesov, se slabo orientirajo na kartah, ne poznajo imen krajev, pokrajin, držav. Da je učinkovitost pouka na sploh zelo majhna, potrjuje tudi raziskava Zavoda za šolstvo. Ugotovili so, da naši učenci do konca šolskega leta pozabijo do 80 % učne snovi tekočega leta. Zakaj torej otroke sploh pošiljamo v šole? Katere sposobnosti učenci s pomočjo šole razvijejo? Zakaj se tako malo ukvarjamo z razvijanjem teh sposobnosti, ki so očitno glavni rezultat pouka?

Zadnjih deset let je v ospredju razmišljanja šolskih geografov skoraj samo učna vsebina. Ugotavljamo, kaj vse manjka v učnih načrtih in da imamo premalo ur za kvalitetno realizacijo učnega programa. Slednje velja zlasti za 8. razred osnovne šole, občo geografijo v srednji šoli in za geografijo Jugoslavije in Slovenije v srednji šoli, kjer imata samo 30 ur.

In kakšna je naša učna vsebina? Z vidika razvijanja geografskega mišljenja oz. uvajanja v geografsko logiko je zelo slabo premišljena. Poglejmo najprej v srednjo šolo. V prvem letniku sistematično obravnavamo občo geografijo. Učna snov je popredalčkana, sistematizirana, zelo malo razložena in še manj povezana. Mi pa pričakujemo, da bo znal učenec na osnovi te snovi, ki si jo mora predvsem zapomniti, razmišljati v drugem letniku pri geografiji sveta. Ker pa ni dobil metodologije za razmišljanje, kaj šele, da bi jo vadal in uporabljal, in ker ima njegovo znanje polno lukenj zaradi neselekcijiranega pozabljanja, seveda od problemskega pouka v drugem letniku ni nič. Veliko časa se porabi za ponavljanje snovi prvega letnika, ostali čas pa je treba "iti naprej", torej se snov dodaja. Učenci seveda tudi večino nove snovi uspešno pozabijo, vendar to za nadaljni pouk geografije ni več tako hudo, saj se pouk naslednjih vsebinskih sklopov začne vedno od začetka. Naj pojasnim. Pri geografiji Jugoslavije je iz zelo splošne geografije sveta in obče geografije prvih dveh letnikov bolj malo uporabnega znanja, ker se teme obravnavajo na bolj konkretnem nivoju. Zato je potrebno vse pokrajinske prvine bolj podrobno sistematizirati, torej snov predvsem dodati, za razmišljanje z novim znanjem in uporabljanje tega znanja pa ni dosti časa. Isto se potem ponovi pri domači pokrajini. Učenci vendar ne morejo iti na teren, dokler ne poznajo vseh tipov prsti, kamnin, reliefa, naselij . . . , ki so v domači pokrajini. Podobno je večina učiteljev utemljila v vprašalniku odgovor, da je najbolje iti na teren po teoretični obravnavi učne vsebine. Učno snov je treba tako spet predvsem "naložiti", če pa za terensko delo zmanjka časa, nič hudega. In tako pridemo še do geografi-